

Лекція 9.

Тема: Технологія вирощування перцю. Сучасна технологія вирощування шпинату, салату, спаржі, ревеню та кропу

План лекції

1. Господарське значення культур
2. Біологічні особливості
3. Технологія вирощування перцю солодкого
4. Сучасна технологія вирощування шпинату, салату, спаржі, ревеню, кропу

1. Господарське значення культур.

Овочі листової, стеблової та плодово-ягідної групи є важливою складовою раціону людини, оскільки містять вітаміни, мінерали, органічні кислоти та антиоксиданти.

Сучасне овочівництво орієнтується на інтенсивні технології, раннє отримання продукції, екологічність і високу якість урожаю.

2. Господарське значення культур.

Перець солодкий Цінне джерело вітаміну С, А, калію, використовується у свіжому вигляді та для консервування.

Шпинат Рання зелена культура, містить білок, залізо, кальцій; придатний для свіжого споживання й переробки.

Салат. Дієтичний продукт, джерело вітамінів групи В та клітковини; вирощується цілий рік у відкритому та закритому ґрунті.

Спаржа Делікатесна культура з високим вмістом білка, вітаміну Е, фолієвої кислоти.

Ревінь. Стеблова культура, раннє джерело органічних кислот і вітаміну С.

Кріп Популярна пряно-ароматична рослина, використовується у свіжому вигляді й для консервування.

3. Біологічні особливості

Культура	Тип рослини	Тривалість вегетації	Основні вимоги
----------	-------------	----------------------	----------------

Перець	теплолюбна, самозапильна	100–150 днів	тепло, волога, легкий ґрунт
--------	--------------------------	--------------	-----------------------------

Шпинат	холодостійка, короткоденна	30–45 днів	прохолода, волога
--------	----------------------------	------------	-------------------

Салат	холодостійка	35–60 днів	розсіяне світло, помірна волога
-------	--------------	------------	---------------------------------

Спаржа	багаторічна вступає в плодоношення на 3-й рік	глибокий	родючий ґрунт
--------	---	----------	---------------

Ревінь	багаторічна урожай з 2-го року	вологолюбна, потребує органіки	
--------	--------------------------------	--------------------------------	--

Кріп однорічна 40–60 днів холодостійкий, світлолюбний

4. Технологія вирощування перцю солодкого

4.1. Біологічні особливості

Оптимальна температура росту — 22–28°C.

При температурі нижче +13°C ріст припиняється.

Чутливий до нестачі вологи, особливо під час цвітіння та плодоношення.

4.2. Сівозміна і ґрунт

Кращі попередники: капуста, бобові, цибуля, огірок.

Не можна після пасльонових (томат, картопля).

Ґрунт — легкий суглинок, багатий на гумус, рН 6,5–7,0.

4.3. Розсадний спосіб

Насіння висівають у березні у парники або теплиці.

Вік розсади — 55–65 діб.

Висадка у відкритий ґрунт, коли минає загроза заморозків (+15°C у ґрунті).

Схема садіння: 70 × 25–30 см.

4.4. Догляд

Полив — крапельний, підтримують вологість 70–80% НВ.

Підживлення: 3–4 рази за сезон комплексними добривами (NPK 10:10:10).

Формування куща: видалення перших квіток і нижніх пагонів.

4.5. Збирання

Знімають у технічній (зелений) або біологічній (червоний, жовтий) стиглості.

Урожайність: 30–50 т/га.

5. Сучасна технологія вирощування шпинату

Посів: ранньовесняний або підзимовий.

Температура проростання: від +3°C, оптимум — +15–18°C.

Глибина загортання: 2–3 см.

Схема: 15–20 × 5 см.

Добрива: під оранку вносять 20–25 т/га перегною; у підживлення — аміачну селітру (40–60 кг/га).

Полив: регулярний, без пересушування.

Збирання: через 30–40 днів після сходів.

Урожайність: 10–15 т/га.

У промислових господарствах використовують посів шпинату у конвеєрні строки кожні 10–15 днів для безперервного надходження продукції.

6. Сучасна технологія вирощування салату

6.1. Біологічні вимоги

Оптимальна температура: 12–18°C.

Переносить короткочасні заморозки до –3°C.

Чутливий до тривалого дня (стрілкування).

6. Технологічні прийоми

Ґрунт: пухкий, родючий, добре дренований.

Посів: ранньовесняний, літній або осінній.

Схема: 25 × 25 см (листяний), 30 × 30 см (качанний).

Полив: крапельний або дощуванням, особливо перед збиранням.

Збирання: через 35–45 днів після посіву.

Урожайність: 20–25 т/га.

Високий ефект дає гідропонне вирощування салату у теплицях — урожайність до 40–45 т/га при скороченні циклу до 25 днів.

Особливості вирощування спаржі

Багаторічна культура (до 10–15 років на одному місці).

Розмножують насінням або розсадою.

Насіння висівають у теплиці, на постійне місце висаджують однорічні рослини.

Схема садіння: 90 × 40 см.

У перші два роки догляд полягає у розпушуванні, підживленні та зрошенні.

Урожай починають збирати з 3-го року — молоді пагони (паростки) довжиною 20–25 см.

Урожайність: 10–15 т/га.

Збирають щодня протягом 1,5–2 місяців навесні.

Сучасні технології передбачають мульчування грядок чорними плівками для отримання бланшованої (білої) спаржі.

Технологія вирощування ревеню

Багаторічна холодостійка культура.

Розмножується поділом кущів або насінням.

Найкраще росте на суглинках, багатих на органіку.

Підготовка ґрунту: внесення 40–50 т/га перегною.

Садіння: ранньою весною або восени, схема 100 × 80 см.

Догляд: полив, розпушування, підживлення азотом навесні.

Збирання: з 2-го року після посадки, коли черешки досягають 25–30 см.

Урожайність: 20–30 т/га черешків.

9. Вирощування кропу

Однорічна холодостійка рослина.

Проростає при +3°C, оптимум росту — +16–18°C.

Висівають у відкритий ґрунт ранньою весною або під зиму.

Схема посіву: 20 × 5 см.

Глибина загортання: 1,5–2 см.

Полив: регулярний, але без застою води.

Добрива: N60P60K40.

Збирають у фазі 5–6 листків для зелені або під час утворення суцвіть — для спецій.

Урожайність: 10–20 т/га зеленої маси.

У сучасних тепличних господарствах кріп вирощують у багатоярусних системах (вертикальне овочівництво) з контролем вологості й освітлення.

Отже, технологія вирощування овочів має базуватися на врахуванні біологічних особливостей кожної культури, клімату та цільового призначення продукції.

Основні напрями сучасного виробництва — механізація, крапельне зрошення, біологічні засоби захисту, застосування нових гібридів.

Листкові овочі (салат, шпинат, кріп) дають можливість отримувати надранню продукцію та формують конвеєр зелені з ранньої весни до осені.

Багаторічні культури (спаржа, ревінь) забезпечують сталі врожаї протягом багатьох років при правильному догляді.

Для підвищення рентабельності варто впроваджувати екологічні та енергоощадні технології, поєднуючи традиційні знання з сучасними інноваціями.